

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Marksistično delavstvo in narodnost

ODKRITA BESEDA RESNICE NA LAŽI IN ZAVIJANJA.

Z »Delavsko Politiko« nismo doslej prav nič polemizirali, zato ne razumemo, zakaj je čutila potrebo obregnuti se v številki od 19. t. m. ob naše članke in zakaj je posebno prešla naše nekatere ugotovitve v odgovoru »Volksstimme«? Te je menda prezrla zato, da ji je ostala demagoška poanta, ki je sicer ne bi bila mogla porabiti. Na to, na kar smo že odgovorili, zato ne bomo odgovarjali še enkrat, zavrniti pa moramo nekatere trditve, da bo naša javnost pončena o čisti resnici, ne o neresnici zavijanj »Delavske Politike«.

V prvi vrsti je »Delavska Politika« čutila potrebo navesti v dokaz narodne zavednosti slovenskega marksističnega delavstva kongres stranke 1. 1909. v Tivoliju, na katerem se je izrekla za Jugoslavijo. To je resnica, katere ne bo nihče zanikal. Mi priznavamo tedanjim slovenskim delavskim strankam odkritost in pogum ter ji izrekamo popolno priznanje! Toda omenjenemu sklepu se slovensko, v nemških vodah plavajoče mariborsko in koroško marksistično delavstvo ni pridružilo! Samo to smo imeli ves čas v mislih in o tem smo pisali.

Naravnost predrzen pa je očitek, ki zveni iz besed »Delavske Politike«: »Kje ste bili nacionalni moralisti takrat, ko je »Schulverein« germaniziral naše delavstvo? Zakaj niste takrat pokazali svojega junaštva in priporili n. pr. mariborskemu delavstvu slovenskega pouka v šolah?« Na ta očitek moremo mirne vesti odgovoriti, da so »nacionalni moralisti« storili ne le v Ljubljani, marveč tudi v Mariboru vse kar so mogli, da bi ta pouk priporili. Mar sodrugom pri »D. P.« res ni znano, kaj vse so storili slovenski deželni in državni poslanci, da bi dosegli v Mariboru in okolici slovenske šole? Mar nič ne vejo o Ciril-Metodovi družbi in o njenih naporih za šolo v Studencih? Da vsa prizadevanja niso dosegla uspeha, je bilo v veliki meri krivo prav marksistično delavstvo, ki njihovi želji ne le ni podprlo, temveč se je, n. pr. v Studencih, postavilo na stran nemških nacionalcev!

Ce bi bilo marksistično delavstvo pojmovalo internacionalizem kot enakopravnost tudi v narodnem oziru, potem bi bilo slovensko lahko pridobilo tudi nemško za skupno akcijo za boj proti ponemčevanju slovenskih delavcev na Štajerskem in Koroškem in uspeh ne bi bil izostal; toda tega ni storilo in ni doseglo. Interesi avstrijske nem-

ške socialne demokracije so se glede potujčevanja slovenskih delavcev la krili z interesi nemških nacionalcev. Še nesramnejša pa je pripomba, da se isti proces vrši sedaj na Primorskem in Koroškem brez opore in zaščite s strani slovenske inteligence. Sodrugi pri »D. P.« vedo dobro, da na Primorskem nobena opora in zaščita ni mogoča, na Koroškem pa dela proti potujčevanju Politično in gospodarsko društvo koroških Slovencev, socialna demokracija pa gre glede odnaredovanja slovenskih delavcev roko v roki z nacionalci, kar je najlepši dokaz to, da se ji ne zdi vredno izdajati v Celovcu slovenskega lista in ostalih tiskov. Da, še več. Po prevratu so vladali v Avstriji in tudi na Koroškem socialisti, pa niso dali koroškim Slovincem nič tistega, kar jim pripada po mirovni pogodbi!

In kaj ste, sodrugi, storili po osvoboditvi za to, da bi vrnili odtujeno mariborsko in okoliško delavstvo našemu narodu? V raznih vaših organizacijah ste dovolili nepotrebno rabo nemščine tudi tam, kjer so vsi razumeli slovensko ali pa je bilo Nemcev le par odstotkov.

V vaših pevskih društvih (n. pr. Frohsinn) se je gojila začetkom pretežno nemška pesem, na izletih vaših organizacij, tudi »Detoljuba« in »Prijeteljev prirode« se je govorilo pretežno nemško in peče so se nemške pesmi, na vaših stanovskih in strankarskih shodih se je govorilo vedno tudi nemško, a izdajali ste vedno tudi nemški list »Volksstimme« in razne nemške letake, dasi je odstotek delavcev, ki ne razumejo našega jezika, smešno majhen!

S tem ste podpirali mariborsko nemškutarijo bolj kakor nemški meščani, kajti nemških meščanov je v primeri z marksističnim delavstvom v Mariboru dosti manj. Če bi dosegli, da bi naši delavci, ki so do redkih izjem vsi Slovenci ali vsaj po starših Slovenci, govorili dosledno slovensko, bi se v našem mestu in okolici slišalo prekleto malo nemščine. Potem bi pa tudi vedeli, da ste res storili svojo dolžnost do svojega naroda in države in potem bi imela tudi narod in država dolžnost in veselje boriti se za izboljšanje položaja delavstva proti vsem izkoriščevalcem, tudi proti tistim, ki pravijo, da so nacionalni. Toda zaradi strankarskih interesov, ki so vam bili več kakor interesi delavstva, naroda in države, ste dajali nemškutariji potuho in jo vsaj deloma dajete še sedaj!

Papen in Göring sta se vrnila iz Italije

CASNIKARJEM NIŠTA HOTELA DATI NOBENIH IZJAV. POROČILO HITLERJU O RIMSKIH RAZGOVORIH.

RIM, 20. aprila. Predsinočnim ob 22.20 je odpotoval iz Rima nemški državni podkancelar von Papen. Na kolidor ga je spremljal italijanski državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Surich in pa nemška poslanika pri Kvirinatu in Vatikanu z vsem osebjem poslaništev. Pred samim odhodom iz Rima je prisostvoval von Papen defileu gošencev fašistične akademije za fizično vzgojo. Ta parada je bila na Mussolinijevem forumu. Pred svojim odhodom ni hotel dati von Papen novinarjem prav nobene izjave o rezultatih svojih posvetovanj in razgovorov s predstavniki italijanske vlade, kakor tudi ne o pogajanjih z Vatikanom.

Predsednik državnega zbora Göring je odpotoval včeraj jutraj z letalom v Milan, kjer le obiskal včeraj milanski ve-

lesejem. Göring se ni več vrnil v Rim, temveč je odpotoval iz Milana direktno z letalom v Berlin. Nagli odhod Göringa je v zvezi z nujnim pozivom Hitlerja, ki ga je poklical v Berlin, da prevzame agende predsednika pruske vlade.

BERLIN, 20. aprila. Podkancelar von Papen in minister Göring sta se vrnila iz Italije ter poročata kancelariju Hitlerju o svojih razgovorih v Rimu. Doslej nista dala javnosti nobenih izjav.

PREPOVED NEMŠKIH LISTOV NA POLJSKEM.

VARŠAVA, 20. aprila. Poljska vlada je prepovedala za vse svoje državno ozemlje uvažanje in razpečevanje listov »Berliner Tageblatt«, »Breslauer Neueste Nachrichten« in »Berliner Illustrierte Zeitung«.

Inflacija v ameriških Združenih državah

PREPOVED IZVOZA ZLATA. IZDAJA VEČ MILIJARD PAPIRNATIH DOLARJEV. POOBLASTILNI ZAKON ZA ROOSEVELTA. PRESENEČENJE IN RAZBURJENJE V ANGLIJI. POSLEDICE ZA OSTALE DRŽAVE.

WASHINGTON, 20. aprila. Vlada Združenih držav je izdala včeraj prepoved o izvozu zlata iz države. Prepoved je stopila v veljavo že včeraj. Uradno se utemeljuje ta prepoved s tem, da je treba doseči ugodnejše cene na tukajšnjih tržiščih in dvigniti kupno moč ameriškega prebivalstva. To je prvi korak, ki omogoča kontrolo nad cenami in krediti.

V finančnih krogih je izzval ta ukrep ogromno vznemirjenje, ker je jasno, da bo dolar prizadet. Rooseveltovo položaj se zdi utrjen. Včeraj se je sestalo 12 guvernerjev Zveznih rezervnih bank v Washingtonu h konferenci, na kateri je bilo sklenjeno, da se natisne nekaj milijard papirnatega denarja. Kritje teh novih bankovcev pa ne bo v zlatu, temveč v vrednostnih papirjih, ki bodo deponirani v obeh denarnih zavodih, priključenih rezervnim bankam.

Jutri bo predložen kongresu predlog finančnega pooblastilnega zakona predsedniku Rooseveltu. S temi pooblastili bo

postal predsednik Roosevelt finančni diktator Amerike, kar pomeni praktično že pričetek inflacije.

LONDON, 20. aprila. Vest o opustitvi zlate podlage v Združenih državah je izzvala tukaj največje presenečenje in razburjenje, ker se pričakujejo tudi usodne posledice za angleški funt. Anglija bo izgubila na ta način vse prednosti, ki jih je imela po opustitvi zlate podlage. Tukajšnji finančniki so vedno računali z ogromnimi zlatimi zalogami Amerike, z ozirom na katere Ameriki ni bilo treba opustiti zlate podlage. City vidi v tem maneveru za oživiljenje ameriške zunanje trgovine, mimo tega pa hoče obdržati Roosevelt čvrstejši in odločujoči vpliv pri bodočih pogajanjih z Evropo. Po ameriškem, za vse svetovno gospodarstvo epokalnem koraku pa je nastelo veliko in težko vprašanje za vse one države, ki niso hotele opustiti zlate podlage, tako na pr. za Francijo, Nemčijo, Belgijo itd.

Nemško stališče do razorožitvene konference

ZANIMIVA IZJAVA DELEGATA NADOLNYJA. NEMCIJA ODKLANJA PODROBNI ŠTUDIJ IN IZENAČENJE VOJSKE.

BERLIN, 20. aprila. Z ozirom na ponovni sestanek razorožitvene konference, ki bo s 25. t. m. nadaljevala svoje delo, je razložil glavni nemški delegat Nadolny zastopniku Wolfsove agencije stališče Nemčije v razorožitvenem vprašanju. Posebno je naglasil naslednje: »Ne dajo se več zavlačevati stvari in razpredati na posamezne teme v posrednih odborih ter tako prav za prav pokopavati. V razorožitvenem vprašanju ima Nemčija celo vrsto izvršljivih zahtev, če dajle časa.« Nato je pobil dva argumenta

nasprotnikov, češ, da se mora razorožitve izvajati v etapah in da je ta konferenca le nekaka konferenca o načinu ponovnega oboroževanja. Dalje je kritiziral zahtevo, da se v evropskih državah uvede enoten tip vojske, kar je predlagala Francija in kar je sprejela ter ponovila tudi Anglija. Ta zahteva ima cilj ukiniti nemški »Reichswehr«. Ko so že nasprotniki vsilili Nemčiji profesionalno vojsko namesto splošne narodne, li hočejo sedaj vsiliti še tudi vojsko s kratkim kadrovskim rokom.

Pred zasedbo Pekinga

LONDON, 20. aprila. Kakor se poroča iz Pekinga, so Japonci pravkar prodrli do mesta samega in se pričakuje njegovo zavzetje vsak trenutek. V mestu vlada silna panika. Premožnejše kitajske družine in trgovci so že pobegnili. Kitajci pošajo sestaviti v vsej naglici prostovoljske zборе, ni pa skoraj nobenega upanja več, da bi mogli organizirati proti Japoncem še kak resnejši odpor.

Novo orožje za Madžarsko

PARIZ, 20. aprila. »Populaire« poroča o novi pošiljki italijanskega orožja na Madžarsko, in sicer tokrat preko Bolgarske. List meni, da je treba napraviti tem skandalom že enkrat konec pred Društvom narodov, kjer naj se obtožita poleg Bolgarske tudi obe glavni sokrivki: Madžarska in Italija.

PO OBSODBI V MOSKVI.

LONDON, 20. aprila. Z ozirom na to, da je angleška vlada že tolikokrat pokazala svojo veliko skrb za varnost svojih državljanov v tujini, smatrajo v Londonu, da bo prepoved uvoza ruskega blaga v Anglijo nedvomno zopet preklicana, če se bosta spremeni izrečeni kazni.

MOSKVA, 20. aprila. Odvetnik angleških inženjerjev bo vložil danes pri ruskih oblastih prošnjo, da se spremeni kazen Macdonaldu in Thorntonu. Verjetno bo prošnja ugodno sprejeta in bo kazen spremenjena v trajni izgon iz države.

Francozi čuvaro mejo

PARIZ, 20. aprila. »Paris Midi« poroča, da je francosko vrhovno vojaško vodstvo ukrenilo vzdolž francosko-nemške meje vse potrebne varnostne ukrepe, da bi bilo tako pripravljeno proti vsakemu nepremišljenemu koraku s strani nemških narodno-socialističnih krogov proti alžaskemu ozemlju. List sicer misli, da ti varnostni ukrepi niso le posledica sedanjih dogodkov vzdolž nemško-francoske meje, vsekakor pa so rezultat splošnega razvoja razmer v Nemčiji.

RUSIJA NAJ SE OBRNE NA MANDŽURIJO.

TOKIO, 20. aprila. Japonska vlada je izjavila, da ne more dati nobenega odgovora na zadnjo rusko protestno noto glede protiruske propagande v Mandžuriji in glede dogodkov, ki so v zvezi z vzhodno-kitajsko železnico, ker so to zadeve, ki se tičejo izključno le mandžurske vlade. Ruska vlada naj se zato obrne v te zadevi neposredno na Mandžurijo.

KATASTROFALNO STANJE NEMŠKE DRŽAVNE BANKE.

BERLIN, 20. aprila. Stanje nemške državne banke je po poročilu oziroma izkazu z dne 15. aprila prav katastrofalno in znaša kritje le še 10 odstotkov napram 10.1 v prejšnjem tednu. Trdi se, da je kritje danes še manjše in da znaša komaj še 9 odstotkov, to pa zato, ker so padle devize in zlato v zadnjih dneh za 225.7 na 529.7 milijonov mark.

Dnevne vesti

Grozovit uboj v Slovenskih goricah

V Galušaku so pijani fantje s sekirami razsekali posestnika Cirila Lovreca iz Rucmancev.

Naše lepe Slovenske gorice so bile tedaj zopet pozorišče grozovite fantovske podivjanosti. Pretekli terek so v Grabšincih, občina Galušak pri Sv. Juriju ob Ščavnici, pijani fantje navalili na 25letnega posestnika Cirila Lovreca iz Rucmancev pri Sv. Tomažu v Slov. goricah in ga dobesedno razsekali in razmesarili s sekirami in noži.

Omenjenega dne sta prišla v Grabšince posestnik Ciril Lovrec in njegova žena na obisk k sorodnikom. Ker so ju sorodniki prijazno sprejeli in pogostili, je bil Lovrec prav židane volje in je od veselja po nesrečnem naključju razbil šipo na oknu posestnice Marije Sovčove. Takrat pa je stala na vasi gruča pijanih fantov. Ko so fantje slišali zvenket razbitega stekla, so pričeli takoj klicati na korajžo in so že v naslednjem trenutku navalili tudi na Lovreca. Lovrec se v prvem trenutku niti ni zavedal, kaj se z

njim godi. Pijani fantje so udrihali po njem s palicami, sekirami in noži, tako, da je kmalu nato obležal strahovito razmesarjen v luži krvi na tleh. Ker je kazal še nekaj znakov življenja, so ga hitro spravili v ptujsko bolnišnico, kjer pa je kmalu po prevozu umrl.

Svojemu nesrečnemu možu je hotela v kritičnem času priskočiti na pomoč žena, ki pa so jo pijani fantje zapodili. Med ubijalci moža je spoznala nekega Franceta Š. iz Grabšincev in nekega Janeza S., ki so ju orožniki aretirali.

Pri obdukciji je komisija ugotovila, da je imel pokojni Lovrec razbito lobanjo in, da so kosi mesa viseli od trupla, tako, da sploh ni bil podoben človeku. Pokojni Lovrec zapuščal ženo in dva nepreskrbljena otroka. Njegova tragična smrt je vzbudila sočustvovanje pri vseh, ki so ga poznali. Nad zverinskim ubojem se zgraža vse tamkajšnje ljudstvo.

Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Stanko Bajde, ključavničar, in Marija Koroševa, šivilja; Ivan Vidmar, trgovski sotrudnik, in Ana Dobnikova, kuharica; Jože Jakopčič, delavec, in Elizabeta Rakuševa, tkalka; Julij Belja, zidar, in Marija Stoparjeva, tkalka; Franc Lah, brivski mojster, in Gabriela Puceljova, šivilja; Ivan Pišof, tkalski mojster, in Hildegarda Kristijanová, ter Alojz Knez, policijski stražnik, in Marija Divja.

Napredovanje v učiteljski službi. V višjo položajno skupino so med drugimi napredovali naslednji učitelji odnosno učiteljice: Rudolf Predan v Rogoški Slatini, Vlado Porekar v Ljutomeru, France Predan v Majšpergu, Janko Prelog pri Mali Nedelji, Ida Grossmannova pri Sv. Duhu na Stari gori, Ernest Vranc v Studencih pri Mariboru, Matej Vunderl na Cvenu pri Ljutomeru, Alfonz Zeilhofer v Limbušu, Elizabeta Šolarjeva v Poljčanah, Jožica Omanova v Beltincih, Drago Černe v Jarenini, Ljudmila Bindarjeva v Dolnji Bistrici, Angela Tomažičeva v Mariboru, Ludvik Komar na Ponikvi, Ivan Rihter v Štrigovi, Rado Komac v Ptuju, Vlado Klemenčič pri Veliki Nedelji, Rudolf Golob v Mežici, Ružica Golobova v Vuzenici, Marica Čelova pri Mali Nedelji, Marica Jezovškova v Mariboru, France Šolar v Ločah in France Bevc v Št. Vidu pri Groblnem.

Iz železniške službe. Premeščeni so: Mihael Zupanec s Pragerskega v Maribor, Roman Oberlinter iz Kotoribe v Laško, Rihard Blažič iz Hoč v Šmartno ob Paki, Ivan Leskovec iz Moškancev v Maribor, Maks Friškovič iz Beltincev na Tezno, Jože Dobič iz Brezna-Ribnice na Savo, Adolf Magajna iz Vidma-Krškega v Kotoribo, Srečko Močivnik s Ponikve v Hoče, Janez Kulča iz Št. Jurja v Moškancih, Boris Jošt iz Vidma-Krškega v Kotoribo, Anton Zvan iz Medvod v Rogatec, Jože Bernik iz Rogatca na Grosuplje; nadalje so premeščeni zvaniki: Karl Gorup iz Ormoža v Ljutomer, Karl Zabkar iz Velenja v Brezna-Ribnica in France Fišer iz Kotoribe v Maribor. Nameščeni pa so za zvaniki: Peter Knehtl, Ivan Gornik in Adolf Šebart, vsi v kurilnici Maribor ter Stefan Trpin pri progovni sekciji Maribor - koroška proga.

Knjižna akcija. Včeraj je že pričela mladina pobirati knjige. Uspeli prvega dne je bil zadovoljiv. Nabranih je bilo 850 knjig in revij. Na žalost pa je mladina ugotovila, da se mnogi, sicer navdušeni narodnjaki, niso hoteli odzvati njenemu apelu. Mnogi se izgovarjajo, da so slabi časi, vendar pa taki izgovori ne drže. Zato je sklenila, da bo v bodoče objavila njih imena, kar jim prav gotovo ne bo najprijetnejše. — Mestna občina mariborska je knjižno akcijo podprla z izdatnim zneskom. Naj bi temu vzgledu sledili tudi drugi imovitejši in dobro situirani občani! — Knjižna akcija ima začasno svoje prostore na državnem moškem učiteljskem v Koroševi ulici (vhod iz Trubarjeve ulice) v slavnostni dvorani. Vse informacije pa daje tudi Zveza kulturnih društev. Cankarjeva ulica 1, telef. števil. 2668.

Nemška obrt je po svoji večini v Mariboru brivska obrt. Danes je bila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem razprava proti 26 brivcem, ki so v neki vlogi žalili svoječasnega komisarja brivske zadruge, sedaj nje predsednika, znanega in za slovensko obrt v Mariboru zaslužnega brivskega mojstra g. Frana Novaka. Z desetimi obtoženci se je sklenila poravnava, s katero so preklicali in obžalovali žalitve ter plačali stroške, zoper ostale, kakor tudi zoper šest nadaljnjih brivskih mojstrov, pa se postopanje nadaljuje. To samo bi ne bilo zanimivo. Važno za javnost je ugotoviti, da od danes zaslišanih mojstrov devet ne zna slovenski, vsaj kakor so sami izjavili pred sodnikom. Ti brivski mojstri so: Bajer Viktor; Stolna ulica 1, Nerat Ivan, Koroška cesta, Stojšek Stefan, Vodnikov trg, Polegek Peter, Frankopanova cesta, Brandstetter Josip, Pod mostom 2, Veber Anton, Meljska cesta, Bien Rajmund, Frankopanova cesta, deloma Schmiernaul Fran, Ruška cesta, in Logar Jakob, Frankopanova ulica. Zadnji je trdil, da ne zna slovenski, češ da je 50 let v Mariboru in je hodil le v nemške šole; na slovenska vprašanja je odgovarjal nemški, včasih pa zopet slovenski. Zastopnik g. Novaka, dr. Šnuderl, je naglasil, da je žalostno, če se v 15 letih brivci niso naučili slovenskega jezika, da si brijejo le Slovence, saj zadostuje za britje vseh mariborskih Nemcev en sam brivec! Pozval je one, ki morejo znati slovenski, naj gredo v Avstrijo. V nastali konverzi so seveda nemški brivci branili svoje stališče, mi pa upamo, da se bo začela naša oblast za to zanimati, naša javnost pa, da se bo vedela po tem ravnanju! — Razprava je bila zaradi zaslišanja priči preložena.

Se eno gostovanje Marice Lubejeve. Ker je imela priljubljena pevka ga. Lubejeva prošlo nedeljo tako ogromen uspeh in so morale oditi od blagajne množice, se njeno gostovanje v »Grofici Marici« ponovi to soboto, 22. aprila po znižanih cenah. To bo istočasno zadnja glasbena predstava na bloke.

Ponovitev Ibsenovih »Strahov«. Narasčaj Jadranske straže bo ponovil Ibsenove »Strahove« v sredo 26. aprila v Narodnem gledališču. Upamo, da bodo Mariborčani vedeli ceniti prizadevanje mladine in bodo obiskali to uprizoritev, ki je pri premieri tako odlično uspela.

Ljudska univerza v Mariboru. V petek, dne 21. aprila ob 20. uri skupna prireditelj z mariborsko Jugoslovansko-čehoslovansko ligo. Obišče nas tajnik praškega osrednjega odbora te lige g. Aleksander Hilbert, ki bo govoril o tisočletni zgodovini slavnega gradu in velepomembne katedrale sv. Vida na Hradčanih. Predavanje spremlja nad 100 skoptičnih slik. Slehernik, ki se zanima za umetnost in čim intimnejše duhovne vezi z našimi brati Čehi, naj pride na ta lep večer! V ponedeljek 24. aprila predava g. učitelj Viktor Pirnat iz Novega mesta o dolini gradov, t. j. naši solčni Dolenjski. Predavanje pojasnjuje 140 skoptičnih slik. Zbudilo je povsod največje zanimanje.

Razglasitev obvezniškega vojaškega razporeda. Po naredbi poveljstva dravske divizijske oblasti in po navodilih mariborskega okrožja razglašajo mestno županstvo v Mariboru, da bo razglasitev razporeda obveznikom tudi letos na vojaškem vežbališču na Teznu dne 23. t. m. z začetkom ob 7. uri jutraj. Razglasitve se morajo udeležiti vsi vojni obvezniki, rojeni v letih 1883. do vključno 1911., ki so vojaško pristojni v mesto Maribor in bivaajo v mestu ali njegovi neposredni bližini. To je, če bivaajo v Kamnici, Krčevini, Košakih, Št. Petru, Teznu, Radvanju in v Studencih. Od te dolžnosti so izvzeti: vsi obvezniki, ki stanujejo v mestu pa niso vojaško pristojni v Maribor; vsi obvezniki pristojni v Maribor, ki bivaajo izven območja mestne občine, razen v bližnji okolici; nadalje vsi rezervni častniki naše armade; vsi duhovniki; vsi stalno in začasno nesposobni; vsi težko bolni, kar pa bodo morali pozneje dokazati z zdravniškim spričevalom in vsi zelo nujno zadržani, kar morajo uradno dokazati. Vsak obveznik naj prinese s seboj vojaško knjižico ali vojaško uverjenje. Kdor bi neupravičeno izostal, bo kaznovan z denarno globo in pozvan na orožno vajo. Na dan razglasitve bo vozil mestni avtobus od pol 7. do 18. ure z Glavnega trga na tezensko vežbališče in nazaj, kar bo obveznikom znatno olajšalo udeležbo in bodo tako lahko v najkrajšem času opravili svojo dolžnost.

Zadruga jugoslovanskih radiofonistov. Naši lastniki radio aparatov, so se pričeli organizirati. Pred dnevi je bil ustanovljen občni zbor Zadruga jugoslovanskih radiofonistov v Beogradu, na katerem so bila odobrena zadruga pravila. Namen zadruge je, da organizira vse lastnike radio-aparatov in prijatelje radiofonije v naši državi in da kot njihov predstavnik stori vse potrebno, da bodo lahko tudi oni odločevali pri sestavi emisijskega programa naših oddajnih postaj. Tudi namerava zadruga izdelovati radio-aparate v naši državi, ki jih bo prodajala po nizki ceni. Nadalje namerava zadruga prirejati propagandna predavanja za širjenje smisla radiofonije, otvoriti tečaj za radioamaterje ter izdajati strokovni list in knjige. Nova zadruga ima svoje poslovne prostore v Invalidskem domu na Kralja Aleksandra cesti v Beogradu in poziva vse lastnike radio-aparatov, naj bi v čim večjem številu pristopili kot člani, da bi na ta način mogla uspešno napredovati.

Važno opozorilo vojnim oškodovancem. Po § 21, točka 2 finančnega zakona za leto 1933/34 se morejo razsodbe o pristojni povrnitvi vojne škode, ki doslej niso bile predložene v izplačilo oddelku državnih dolgov in kredita predložiti najpozneje v roku treh mesecev, od dneva, ko je stopil ta finančni zakon v veljavo. Po tem roku ne bo oddelek izplačeval prisojene vojne škode, niti ne bo država dolžna, da vojnim oškodovancem sploh kaj izplača. Zaradi tega poziva ministrstvo financ vse prizadete, da takoj predložijo pristojnim okrajnim odnosno okrajnim sodiščem omenjene razsodbe, da jih proglase za izvršilne in jih nato s prošnjo, kolkovano s 5 Din, neposredno pošljejo oddelku državnih dolgov in kreditov finančnega ministrstva. Omenjene razsodbe morajo prizadeti predložiti pristojnemu sodišču najpozneje do 31. maja t. l., oddelku državnih dolgov pa najpozneje do 30. julija t. l. Po teh rokih ne bo niti sodišče proglaševalo razsodb za izvršilne niti jih ne bo oddelek izplačal.

Prvi javni nastop godbenega društva mariborskih poštarjev. Pri letošnjem Vstajenju v stolnici je prvič javno nastopilo godbeno društvo mariborskih poštarjev pod vodstvom kapelnika g. J. Petroviča. Prvi nastop društva je vzbudil v Mariboru precejšnjo pozornost in zanimanje, ker je bilo društvo ustanovljeno šele pred dobrimi 6 meseci. Mladim godbenikom, zlasti pa kapelniku g. Petroviču in agilnemu predsedniku društva g. Franju Babiču želimo še nadaljnjih uspehov!

J.-Č. liga v Mariboru poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži predavanja, ki ga bo imel tajnik Osrednjega odbora ČJL v Pragi g. Aleksander Hilbert jutri v petek ob 20. uri na tukajšnji ljudski univerzi.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 20. aprila ob 20. uri: »Se u razumemo?« Red A. Znižane cene.
Petek, 21. aprila. Zaprt.
Sobota, 22. aprila ob 20. uri: »Grofica Marica«, gostovanje ge. Marice Lubejeve. Znižane cene. Zadnja glasbena predstava na bloke.

Mariborsko gledališče. V kratkem bo premiera »Človekoljubcev«, drame Richarda Dehmela, ki je eden najbolj cenjenih nemških dramatikov. »Človekoljubci« so drama, ki zagradi po svoji izredni dramatični moči. Mariborsko uprizoritev, ki je prva v slovenskem jeziku, pripravlja glavni režiser g. Jože Kovič, ki je delo tudi preložil. Nastopijo gđ. Kraljeva ter gg. Skrbinek, Furijan, Kovič P., Gorinšek, Kovič J., Tovornik in Grom.

Pri železnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgači, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnenju k bluvanju učinite 1—2 čaši naravnega »Franz Josefove« vode temeljito izprekajenje prebavil. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefovo« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda »Franz Josefova« grenčica se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in specerijski trgovini.

Darujte knjige za knjižno akcijo!

Odbor društva državnih upokoencev v Mariboru ima prihodnjo sejo v soboto 22. t. m. ob 14.30 v dvorani Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu.

Kino Union. Od danes v četrtek dalje se predvaja največji filmski umotvor od obstoja kinematografije: »F. P. 1 ne odgovarja«. Grandiozno milijonsko remek-delo, ki je režijsko in tehnično na višku, prikazuje povsem nekaj novega in prekaša vse dosedaj videno v filmu: plavaljoči umetni otok iz stekla in jekla. Film je s svojo senzacionalno napeto vsebino presenetil ves svet in dosegel povsod največji uspeh. V glavnih vlogah: Hans Albers, Sibylle Schmitz, Paul Hartmann, Peter Lorre. Radi velikega zanimanja za ta film, se naproša občinstvo, da si pripravi vstopnice vnaprej!

Grajski kino. Danes v četrtek, zadnji dan »Carjev valček«. Jutri v petek se začne »V žaru puste«, zopet krasen, vesel film, ki bo vsakogar očaral. Wolf Albach Retty, Rose Barsony in Tibor von Halmay igrajo glavne vloge. »V žaru puste« je temperamentna opereta, polna kipeče mladosti in ljubezni mladega huzarskega poročnika do lepe mlade baronese Pusta, čardaš, cigani, mladi, lepi, temperamentni ljudje, ljubezen, ples in godba, izboren humor in mnogo smeha, kipeča mladost in kavalirstvo, to je vefilm »V žaru puste«.

Tat v cerkvi. Včeraj popoldne je policija aretirala 42letnega brezposelnega ključavničarskega pomočnika Alojzija Vehovarja, ki ga je zasačil neki moški, ko je kradel žarnice iz lestencev v frančiškanski cerkvi. Ob aretaciji so našli pri njem več žarnic, ki jih je prodajal po raznih zakotnih gostilnah. Tudi je župnik frančiškanske župnije policiji prijavil, da je v zadnjem času skoro vsak dan zmanjkala iz lestencev kakka žarnica, in je tat s tem povzročil cerkvi v zadnjem času nad 700 Din škode. Tatinskega Vehovarja bo policija po zaslišanju izročila tukajšnjemu sodišču.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 1.9 stopinj nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 1.8 stopinj nad ničlo; barometer je kazal pri 12 stopinjah 732.7, reduciran na ničlo pa 731.3; relativna vlaga 96; vreme je oblačno in tiho. Od včeraj do danes je padlo 56 mm padavine. Vremenska napoved pravi, da bo mirno in slabo vreme trajalo še nadalje.

Gradbena podjetnost v Beogradu in Zagrebu. V Beogradu je bilo od leta 1919. do 1932. zgrajenih 5.237 novih hiš. V Zagrebu pa 4.884. Za te zgradbe so v Beogradu potrošili nad 3 milijarde, v Zagrebu pa nekoliko manj kot 2 milijardi dinarjev. Beograd je z novimi poskopi pridobil 18.150 novih stanovanih. Zagreb pa nad 17.000.

Za lepo lice zelenega Maribora

OBCNI ZBOR OLEPŠEVALNEGA IN TUJSKOPROMETNEGA DRUŠTVA.

Sinoči je bil v »Grajski kleti« letošnji redni letni občni zbor mariborskega »Olepševalnega in tujskoprometnega društva«, ki ga je vodil predsednik g. dr. Lipold. Pri uvodu je pozdravil vse navzoče, posebej še g. dr. Senjorja kot zastopnika mariborske Tujskoprometne zveze in g. dr. Stamola kot zastopnika ISSK Maribora, nakar se je zahvalil zastopnikom tiska za pomoč in naklonjenost, ki se kaže v želji po čim lepšem značaju mesta.

Tajniško poročilo je podal g. Kolar. Društvo šteje 468 članov in je pokazalo tudi v preteklem letu izredno živahnost in delavnost. Na novo urejen je bil mestni park, popravile so se stare in postavile nove javne naprave in klopi, postavili so se mnogostevilni mejni količki in se napeljevale žice, uredili po mestu razni nasadi itd. V Mariboru se je mudil banovinski konservator g. dr. Stele iz Ljubljane, ki si je ogledal Marijin spomenik na Glavnem trgu in dal potrebna navodila za njegovo prenovitev in popravilo, ki bi veljalo okrog 50.000 Din. Ker pa primanjkuje denarnih sredstev, se bo popravilo izvršilo v etapah. Društvo je dalo strokovnjaško popraviti 15 čolnov pri Treh ribnikih, napeljati pa je dalo tjakaj tudi električno napeljavo in je montiralo več obločnic, da je tako omogočilo čolnarenje in drsanje tudi v večernih urah. Obnavlja se tudi kavarna v mestnem parku, ki je bila zopet oddana v najem g. Klešču. Košnja na travnikih v mestnem parku se je prodala najboljšemu ponudniku, divji kostanj pa se je moral prodati pod roko zaradi nezanimanja kupcev. Društvo je priredilo v parku 24 javnih koncertov, ki so bili izredno dobro obiskani, zlasti večerni. V letošnjem januarju je priredil MZSP pri Treh ribnikih veliko mednarodno propagandno prireditve v umetnem drsanju, ki je zabeležila rekorden obisk in uspeh. Olepševalna dela na Mariborskem otoku se nadaljujejo, prav tako pa tudi dodelavanje poti na Kalvarijo.

Blagajniško poročilo g. Gillyja izkazuje živahen promet. Glavni dohodek društva je bila podpora mestne občine v znesku 162.000 Din. Izredno veliko pa je društvo žrtvovalo za olepšanje mesta in zato zasluži, da ga podpre v njegovem idealnem delu vsa mariborska javnost s tem, da polnoštevilno pristopi v članske vrste društva.

Predsednik g. dr. Lipold je nato orisal še vse smernice bodočega delovnega

programa in pa razne pereče zadeve, ki so predmet stalnega zanimanja javnosti. Podaljšana Vrbanova cesta oziroma cesta v Kamnico se bo letos zadostno škropila, da se na tem priljubljenem sprehajališču odstrani prah. Za vozni promet pa ceste ni mogoče zapreti, kakor je bilo to že ponovno željeno, ker je to javna banovinska cesta. Najboljša rešitev bi bilo asfaltiranje te ceste, toda zaenkrat se ne more niti misliti na to. Zaradi pomankanja denarja tudi ni mogoče povečati mestne vrtnarije, oziroma cvetličnjaka ali rastlinjaka. Ureditev desnega brega Drave pri velikem mostu bi veljala 100.000 Din, ki jih društvo ne zmore. Zato bo s sodelovanjem Magdalenskega olepševalnega društva letos izvršilo le zasilno ureditev in olepšanje tega dela mesta. Brez vsakega izsekavanja bo uredjen v bodočih letih na Mariborskem otoku lep naraven park. Ker je bilo sedaj v lastni drevnici na Tezmem vzgojenih dovolj primernih drevesc, se bodo postopno posekali preživelj kostanji po mestnih parkih in drevoredih in se zamenjali z mladim, lepšim drevjem. Vsa mariborska javnost bi morala tudi pomagati društvu v borbi proti neznanim vanda-

lom, ki lomijo klopi in nasade ter razne javne naprave na sprehajališčih in povzročajo tako društvu in vsej javnosti občutno škodo.

Razvila se je daljša debata, v katero so posegli gg. Roglič, inž. Černe, sv. Knop, župan dr. Lipold, dr. Stamol i. dr. Načela so se vprašanja zmanjšanja avtomobilske brzine na cestah ob parku, izpiranja kockovanih cest, tlakovanja Kralja Petra trga itd. Na predlog preglednika računov g. Boltavzarja je bil odbor podeljen absolutorij s posebno pohvalo blagajniku.

V imenu Tujskoprometne zveze je pozdravil zborovanje g. dr. Senjor, v imenu ISSK Maribora pa g. dr. Stamol, ki sta oba pohvalila vzorno delovanje društva in izrazila željo, da si bodo ostale vse omenjene organizacije tudi v bodoče v najboljših odnosih in složenem delu za napredek in polepšanje našega mesta. Občni zbor je izrekel tudi še toplo zahvalo zaslužnemu predsedniku županu g. dr. Lipoldu, čigar zasluga je lepo napredovanje društva in pa razumevanje pri mestni občini za velike potrebe društva in mesta. Nato je dr. Lipold zaključil lepo uspešni občni zbor z željo, da bi javnost pravilno razumela hotenje in delo društva ter ga podprla s čim mnogostevilnejšim pristopom v društveno članstvo.

Ptuj

Žrtve pretepa s smrtnimi posledicami. Dne 27. marca t. l. je prišlo v nekem vinogradu v Ločičkem vrhu pri Sv. Urbanu med sedlarskim mojstrom Ivanom Polancem in viničarjem Ivanom Šešerkom do prepira in pretepa. Šešerko je pri tej priliki sunil svojega nasprotnika z nožem v hrbet s tako silo, da je obležal v mlaki krvi. Ker ni maral v bolnišnico, so ga odpravili na dom, kjer je ostal v zdravniški negi. Proti Šešerku je uvedlo sodišče kazensko postopanje in bi se imela vršiti v kratkem razprava. Šešerko, ki je bil v preiskavi zasilan, svoje dejanje priznava, zagovarja se pa na pijanost. Polanec pa je med tem, in sicer 17. t. m., poškodbam podlegel. Da se dožene vzrok smrti, je sodišče odredilo obdukcijo Polančevega trupla, ki se je vršila 19. t. m. v mrtvašnici v Ločičkem vrhu. Komisija, ki je obstojala iz sodnikov dr. Lipiča in Punčuha ter zdravnikov dr. Vrečka in dr. Mrgoleta, je ugotovila pod desno lopatico globoko rano, ki je segala do pljuč, ki so tudi hudo ranjena. Nastalo je gnolenje in zastrupljenje krvi, kar je povzročilo smrt. Radi Polančeve smrti se zadeva ne bo razpravljala v Ptuj, ampak

pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Živinski sejem dne 18. t. m. je bil z ozirom na letni Jurjev sejem, ki se bo vršil v ponedeljek 24. t. m., prav slabo obiskan, kar se tiče dogona živine. Prišlo je bilo namreč le 389 glav, prodano pa 89. Nič boljši ni bil prašičji sejem dne 19. t. m. Videti je bilo le 32 prascev. Cene neizpremenjene.

Poljčane

Kronika velikonočnih praznikov. Že v soboto popoldne so začeli streljati in je vse tri dni pokalo na vseh krajih in koncih, celo kar ob cesti, kar že ne pomeni naša kronika. Nesreč ni bilo. Procesija je bila radi krize tokrat brez godbe. Zvečer so zažareli na naših gričkih številni lepi kresovi. V ponedeljek se je zbralo veliko ljudstva na Ljubični na žegnanju. Popoldne jih je šlo nekaj na Boč, na katerem se bukovje že odvíja v nežno zelenje, mnogi pa so prisostvovali nogometni tekmi SK. Store : SK. Boč, pri kateri so zmagali obakrat prvi in to rezerva s 4 : 1, prvo moštvo pa s 3 : 1. Štorani so zmagali zaslužen in so v igri pokazali, da so tehnično mnogo boljši od naših.

Sport

SK Železničar in SK Svoboda odigrala danes ob 17. uri na igrišču SK Železničarja pri kadetnici prijateljsko tekmo.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo se bo nadaljevalo v nedeljo 23. t. m., in sicer se bodo srečali: v Zagrebu Concordia:Slavija (Osijek); v Splitu Gradjanski: Hajduk; v Beogradu BSK: Vojvodina in v Sarajevu Slavija: BASK.

Smuške tekme za velikonočne praznike. V ponedeljek 17. t. m. je priredil SK Tržič tekme v slalomu na Zelenici. Na približno 500 m dolgi progi je zmagal Albert Knobloch (Avstrija) v času 0:36.4 sekundah. TS Skala je priredil tekmo v smuku od Staničeve koče v Krmo. Višinska razlika je znašala 600 metrov. Zmagal je Praček z Jesenic v času 6:13. Izven konkurence so startali Mariborčani, od katerih se je Jurič (MSK) plasiral na drugo mesto. Njegov čas je samo šest sekund slabši od Pračkovega. Smučarski klub Celje je priredil tekmo v smuku s startom pod Savinjskim sedlom in ciljem pri Frischaufovem domu na Okrešlju. Višinska razlika je znašala okrog 600 m, dolžina proge pa okrog 4.5 km. Najboljši čas je dosegel Egon Lettner (Rapid, Maribor) v 4:16 minut.

Medklubski odbor LNP, službeno. V nedeljo 23. t. m. bodo na igrišču ISSK Maribora naslednje tekme: ob 14.30 prvenstvena tekma SK Železničar rezerva: SK Rapid rezerva in ob 16. prvenstvena tekma SK Železničar I: SK Rapid I. Službujoči odbornik g. Mazi. Tajnik.

Občni zbor Mariborskega smučarskega kluba bo drevi ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel«.

Patriotizem avstrijske sportne publike.

O priliki mednarodne nogometne tekme med Avstrijo in Češkoslovaško na Dunaju so nastale na igrišču bučne demonstracije. Na igrišču je bilo navzočih 30.000 gledalcev, avstrijsko vladno pa so zastopali zvezni kancelar dr. Dollfuss, nekdanji minister in državni tajnik Fey. Kakor je to navada, sta bili pozdravljeni obe nogometni reprezentanci ob prihodu na igrišče z intonacijo narodne himne. In prav v tem svečanem trenutku je nastal nenavaden incident. Del občinstva na stojščih je spremljal avstrijsko zvezno himno s silnim žvižganjem. Kakor se doznavajo, so bili žvižgalci avstrijski marksisti. Dunajski nacionalisti se zelo razburjajo, ker oblasti niso mogle preprečiti nezaslišane demonstracije pred očmi mnogoštevilnih tujih gostov.

Arkadij Arvenčenko:

Kratkovidnost

Naslednja skica je eno poslednjih del umrlega ruskega humorista.

Cetudi je kratkovidnost telesna hiba, ob kateri se ne smemo radovati, hočem to pot o njej izpregovoriti nekaj besed, ker sem opazil že večkrat, da se ljudje, ki dobro vidijo, kaj radi norca brijejo iz nas, kateri imamo to napako. Nekoč me je nek znanec povabil v gledališče in si pri tem dovolil z menoj cel kup neslanosti, mistifikacij, ne da bi jih jaz opazil. Ob neki priliki je namreč spoznal, da sem kratkoviden in me radi tega takoj vzel na piko.

V odmoru po prvem dejanju sva stala v parterni loži in moj znanec si je ogledoval občinstvo. Stal sem poleg njega in gledal skoro zabrisane obraze.

»Poglejte,« je rekel in prijel mojo roko, »tam-le je novi francoski poslanik.«

»Kje?«

»Tam... poleg lože, kjer sedi dekolirana dama, ostrizena na kratko. Ne vidite vendar, tiste ljubke žene?«

Najprej sem hotel priznati, da ne vidim niti lože niti dame, ali strah pred ne-taktno opazko me je zadržal.

Vzpel sem se čez ložni rob, pogledal spuščeni zastor in zaklical:

»Aha, sedaj ga vidim... Tam-le je...«

»Ali, ne... ne tam... kam pa gledate vendar? Tam-le ob drugi loži.«

Obrnil sem se na levo in skušal tako gledati, da ne bi mogel zapaziti moje kratkovidnosti.

»Aha... tam je... takoj sem ga spoznal.«

»Čudno! Njega vendar ni več v loži. Kako ste ga mogli spoznati?«

»Oprostite,« sem pripomnil v zadregi, »kateriga gospoda mislite? Govorim o onem v belih hlačah, ki stoji ob orkestru.«

»V belih hlačah?« je začudeno vprašal moj prijatelj. »Gospod,« odprite vendar oči; tam stoji gospod, to je res, ali njegovih hlač ni moči videti, ker pred njim stoji neka dama v belem. Vi... vi ste pa presneto kratkovidni!«

Energično sem ugovarjal proti tej ugotovitvi. Nekaj časa me je gledal, molčal, gledal na gibajočo se množico v parterju in nenadoma rekel, med tem pa trepljal po mojih ramenih:

»Tam gre Vaš odlatus Pervušin. Gle-da k nam, pozdravlja Vas. Zakaj mu ne odzdravite?«

Nagnil sem se čez rob, napravil prijazen obraz, se nasmehljaj in se priklonil.

»Poslušajte,« je nadaljeval prijatelj in me prijel za roko, »v sosednji loži sedi vdova Murašina s svojo hčerko in zdi se, kot da se zanima za Vas, kaže na Vas, svareča s prstkom in koketira z Vami.«

Mogoče, sem si mislil, jo nisem pozdravil in ker Murašina silno pazi na vljudnost, sem pozdravil damo v sosednji loži.

Ta večer je bil moj prijatelj izrazito pazljiv: odkrival mi je ljudi, ki so se mi smehljali, me prijazno pozdravljali in tudi jaz sem se jim smehljaj in jih pozdravljal...

Ko smo zapustili gledališče, se je moj prijatelj prav iskreno smejal in mi pojasnil, da od mojih znancev ni bilo niti sledu, in da so moji pozdravi veljali le neznanim osebam ter — kipom... Razburjeno sem ga gledal, zaklical mu »lump!« in zbežal.

Sploh pa imam neko spoštovanje pred gledališčem; nekoč sem prišel zelo kasno

k predstavi. Hitel sem k garderobi, vr-gel suknjo nekemu uniformiranemu gos-podu, ki je stal ob garderobi in odbrzel v dvorano.

Gospod v uniformi je zavpil, vr-gel mo-jo suknjo na tla, zlétel za mano in me zgrabil za ovratnik:

»Gospod, kako si vendar dovolite kaj...?«

Gledal sem ga; pred menoj je stal gardni polkovnik. Mislil sem namreč, da je kak uniformiran garderobni sluga. Polkovnik je prišel nekaj minut pred menoj, je ravno odložil svojo suknjo in hotel oditi v dvorano, ko sem mu jaz zabrisal svojo suknjo v obraz.

Pričeli smo se prepirati. Polkovnik me je nazval neotesanca. Zahteval sem njegovo ime, ker se je pa branil, sem tekkel po policijskega častnika.

Ko sem tako tekkel po hodnikih, sem opazil zopet nekega gospoda v uniformi: »Gospod policijski častnik,« sem nervo-zno dejal, »bil sem razžaljen. Pridite in zaslišite!«

»Ali ste neumni?« je zavpil gospod v uniformi. Zgubite se k vragu! Jaz nisem nikak policijski častnik! Sem gardni polkovnik! In zapazil sem ves prestrašen, da je pred menoj bil oni polkovnik, s katerim sem se bil pri garderobi kregal.

Preklinjajoč sem odbrzel, našel končno policijskega častnika, vrnil se z njim po hodniku, ugledal nekega častnika in za-klical:

»Tam-le je! Zaprite ga! Razžalil me je!«

Zopet je nastal škandal. Častnik mi je rekel, da sem idiot. Po desetih minutah sem dognal, da je bil to nek drug čast-nik. Od tedaj ne obiskujem več gleda-lišča.

Nekoč sem bil nezvest svojemu pre-pričanju. Sem sodobno misleč človek, in sem mnenja, da je treba s služinčadjo strogo, vljudno, ali ne preveč družinsko postopati.

Nekega deževnega dne sem obiskal ne-ko rodbino, moji prijatelji so prišli iz predsobe naproti in me najiskrenejše po-zdravili. Moral sem vsem navzočim po-dati roko. Ko sem hotel sedmič podati roko, sem obstal pred mlado damo, ki je nosila bel predpasnik. Komaj sem ji po-nudil roko, že je odmaknila svojo, se stisnila v kot in se nikakor ni hotela pri-bližati.

Ko sem hotel prijeti njeno roko, je sme-je rekla gospodinja:

»To je vendar Daša... naša postrež-nica!«

Nastopila je mučna zadrega, iz ka-fe-re sem želel taktno iziti:

»Milostljiva,« sem rekel, »to nič ne-dé. Želim tudi to gospodično pozdraviti. Gospodična je popolnoma tak človek, kot smo vsi. Čas je, da prenehamo z umetnimi pregrajami med služinčadjo in gospodo!«

Daša mi je obotavljajoče ponudila svo-jo ročico, nato glasno pogrknila in od-brzela.

Od tedaj sem pri svojih znancih za-pisan kot čudak. Če dospem v tisto hi-šo, koder sem stisnil Dašino roko, stis-nem — ob začudenju vseh gostov — tudi vratarju in slugi roko.

»Čudak je,« pripomni gospodinja.

Tako govore ljudje, ki morejo dobro videti.

Nikdar ne boste razumeli kratkovidne-ža. Ljubi bravec, — imej vsaj ti sočutje z nami!

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(Iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

Vso tisto noč je Deva hripavo bobnela in gromela, drugo jutro pa je Harvey videl na srđitem, belo razpenjenem morju brodovje z migljajočimi jambori, ki je čakalo, da bi kdo prišel z delom. Niti enega čolna niso spustili v vodo vse do desete ure, ko sta oba Jerraulda z ladje »Days Eye« dala zgled v mnenju, da se je vihra plegla. V malo minutah je bila polovica čolnov na morju, ki so se zibali po valovih. Trbop pa je obdržal svoje ljudi doma, da so trebli. V predrznosti ni videl nobenega pomena, in ker je vihar tisti večer narastel, so imeli zadoščanje v tem, da so prejemali na ladjo premočene neznanke, ki so bili še preveč veseli, da so našli zavetje v viharju. Fanta sta stala s svetilkami pri vrveh za čolne, ostali pa so bili pripravljeni, da potegnejo kak čoln na ladjo; pri tem so se skrbno ozirali, kdaj se privali velik val, ki bi jih prisilil, da popuste vse skupaj in se z vsemi močmi oprimejo katerekoli reči, da si rešijo življenje. Zdaj pa zdaj se je zaslísal iz teme klic: »Čoln, čoln!« Privlekli so na ladjo na pol pogreznjen čoln in premočenega mornarja, tako da je bil njihov krov kma lu pokrit s čolni in njihova ležišča natlačeno polna. Ko sta bila Dan in Harvey na straži, sta petkrat skočila do sprednje prečke, kjer je bila privezana k drevesu, in se oprijemala z rokami, nogami in zobmi za vrvi, drog in premočeno jadrovinjo, ko se je bil velik val razlil po krovu. En čoln se je razbil na kosce in morje je vrglo mornarja z glavo naprej ob krov, da mu je čelo razparalo; okrog zore pa, ko se je divje valujoče morje belo lesketalo na vseh koncih, je zlezal na ladjo še en mornar, ves pobit in prestrašen, z zlomljeno roko ter vprašal po svojem bratu. Tisto jutro je sedem drugih

ust prisedlo k zajtrku: nek Šved, nek kapitan iz Chathama, nek novinec iz Hancocka v državi Waine, nek mornar iz Duxburya in trije iz Provincetowna. Drugi dan se je vršilo splošno prebiranje mornarjev po vsem brodovju, in dasi nikdo ni izpregovoril besedice, je jed vsem boljše dišala, ko je ladja za ladjo sporočala, da ima vse moštvo na krovu. Utonilo je samo nekoliko Portugalcev in nek star mornar iz Gloucesterja, mnogo pa je bilo ranjenih in opraskanih. Tudi sta se dve ladji odtrgali od sidra in vihar jih je gnal proti jugu, za tridnevno vožnjo daleč. Na neki francoski ladji je nek mornar umrl — bila je tista ladja, ki je bila z mornarji s »Tukaj smo« kupčevala za tobak. Nekega mokrega, belega jutra se je čisto mirno odstranila, odjadrala z nekako ohlapnimi jadrji do globoke vode in Harvey je skozi Diskov daljnogled videl pogreb na morju. Obstoja je samo v tem, da so spustili podolgast sveženj v morje. Posebnega obreda ni bilo, kakor je bilo videti, ali ponoči, ko so bili zasidrani, je Harvey slišal čez črno vodovje, posuto z zvezdami, glasove petja, ki so se glasili kakor himna. Peli so prav počasi:

»La brigantine
Qui va tourner
Roule et s'incline
Pour m'entrainer.
Oh, Vierge Marie
Pour moi piez Dieu!
Adieu patrie;
Québec, adieu!«

Tom Platt je obiskal ladjo, ker je bil umrl — tako je dejal — brat istega društva. Izvedel je, da je val vrgel reveža preko sprednjega droga in mu zlomil hrbet. Glas o tem se je razširil kakor blisk, kajti francoska ladja je zoper

splošno šego naredila razprodajo opreme pokojnega — imel ni prijateljev niti v St. Malo niti v Miquelonu — in vse njegove reči so razpostavili vrhu hiše, od njegove rdeče spletene čepice do usnjatega pasu z nožem in nožnico na njem. Dan in Harvey sta se bila podala v svojem čolnu »Hattie S.« loviti v dvajset sežnjev globoki vodi in sta kajpada povsela, da se pridružita zbrani množici. Stvar se je zavlekla na dolgo in tako da ostala nekaj dalje na ladji; Dan je kupil nož, ki je imel čuden ročaj iz medi. Ko sta se spustila z ladje in odrinila, je pršlo in morje je gnalo kratke valove; pri tem jima je prišlo na misel, da bi utegnili doma imeti sitnosti, ker sta zanemarjala vrvice.

»Mislim, da ne bo škodilo, če bi se malo ogrela,« je dejal Dan, drgetajoč pod povoščeno obleko, in odveslala sta naravnost v osrčje megle, ki ju je iznenadila objela.

»Tod okrog je preveč toka, da bi se mogel zaneesti na svoj naravni nagon,« je dejal. »Vrzi sidro, Harvey; bova malo lovila, dokler se megla ne vzdigne. Vzemij največji svinec. Trije funti niso kar nič preveč v tej vodi. Poglej, kako je čoln že napel vrv.«

Nekoliko žuborenja je bilo ob rilcu, kjer je neka plitvinska struja držala čoln na dobro napeti vrvi; vendar nista mogla v nobeni smeri niti za dolžino čolna daleč videti. Harvey si je zavihal ovratnik in se je z obrazom utrujenega pomorščaka sklonil preko vretena. Megla sedaj ni imela nobene posebne grozote zanj. Nekoliko časa sta molče lovila in videla, da so trske dobro prijemale. Nato pa je Dan izdrl nož iz nožnice in preizkušal ostrino ob čolnovi stranici.

»Imeniten je,« je dejal Harvey. »Kako to, da si ga dobil tako poceni?«

»Zaradi tiste vražje praznovernosti,« je odvrnil Dan, sekajoč s svetlo klino. »Veš, nikdo ne mara železa od mrtvega

človeka. Ali si videl, kako so se tisti Francozi umaknili, ko sem jaz ponudil?«

»Pri razprodaji je vendar vse eno, če tudi je bila stvar last mrtvega. Kupčija je kupčija.«

»Mi že vemo to, ampak zoper praznovernost ne moreš nič. Vidiš, to je ravno ena izmed drugih prednosti, če živiš v napredni deželi.« In Dan je zažvižgal: »Ej, kako se zdaj počutiš, Thateher?«

Gastern Point se zdaj prikaže. Fante bomo videli in dekleta, Zasidrani pri rtu Ann!«

Zakaj pa potem tisti eastportčan ni ponudil? Kupil je njegove škornje. Ali država Maine ni napredna?«

»Maine! Ovbe! Tam niti toliko ne vedo, da bi si pobarvali hiše, ali pa nimajo dovolj denarja. Saj sem jih videl. Tisti eastportčan mi je povedal, da je bil nož že rabljen — francoski kapitan mu je pravil — rabljen lani na francoski obali.«

»Je-li koga zaklal? Le v čoln!« Harvey je potegnil ribo v čoln, nataknil novo vabo in jo vrgel v vodo.

»Zaklal ga je! Ko sem to slišal, sem si ga kakopak še bolj želel dobiti.«

»Za Boga! Tega nisem vedel,« je dejal Harvey in se okrenil. »En dolar ti dam zanj, kedar — kedar dobim plačo, Ti, dva dolarja ti dam.«

»Pošteno? Ti je toliko do njega?« je dejal Dan in zardel. »Veš, da ti povem resnico, kupil sem ga nekako za tebe — da ti ga dam, vendar ti nisem hotel povedati, dokler nisem vedel, kako bi ga ti sprejel. Tvoj je, imej ga, Harvey, ker sva tovariša in tako dalje in tako naprej. Na, vzemi ga!«

Podal mu ga je, pas in vse.

»Ampak glej, Dan, ne vidim —.«

»Vzemij ga. Zame nima pomena. Želim, da ga imaš ti.«

Izkušnjava je bila nepremagljiva. »Dan, dober človek si,« je dejal Harvey. »Imel ga bom, dokler bom živ.«

(Se bo nadaljevalo.)

Med razvalinami egiptskega mesta Tanisa

IZ ZGODOVINE ODKRITJA DAVNEGA VELIKEGA MESTA.

Med razvalinami tega starodavnega mesta, ki ga imajo za veliko starejšega od mesta Hebrona, so našli predmete nenavadno velike zgodovinske in umetniške vrednosti.

Razvaline staroga egiptskega mesta Tanisa so zelo zanimive in slavne, toda malo znane in preiskane.

Predmeti, ki so jih našli v njem, imajo veliko umetniško veljavo, so pa tudi dokumenti zgodovinske vrednosti, zlasti za občo zgodovino vzhodnih narodov. Razvaline slavnega mesta Tanisa leže ob delti Nila, in sicer na pusti ravnini. Ruševine velikega Tanisovega svetišča so nekaj sto metrov v stran od razvalin tega slavnega mesta. Monumentalna vrata tega svetega hrama so skoraj popolnoma porušena, da ni videti drugega ko kup kamenja. Granitni obeliski in sobe iz peščenca se vidijo tu pa tam zakopani v zemlji ali pa skriti v trnju. Ostanke razvalin samih so se videli še v začetku prejšnjega stoletja, potem so izginili.

Zgodovina mesta Tanisa je silno zanimiva. Hebrejci so trdili, da je Tanis veliko starejše mesto od njihovega Hebrona. Prvi sledovi tega mesta so iz dobe kraljev šeste dinastije, ker so imena teh krajev vklesana na stebrih nekih vrat. Kralji dvanaeste in trinajste dinastije so obogatili svetišča s sohami in sfingami. Takrat se je mesto imenovalo Avaris. Ko kralji srednje države niso bili več dovolj močni, da bi branili zemljo, so si, kakor pripoveduje zgodovinar Moneton, Hiksi osvojili Avaris, ga utrdili in zgradili svetišče na čast svojemu bogu Setu. Vse bogastvo taniških svetišč so prenesli v to novo svetišče. Ime enega izmed njih kraljev, Apopisa, je zapisano v svetišču in na sohami. Po dveh stoletjih suženjstva je neki tebski princ, ustanovitelj osemnajste dinastije, osvojil Avaris, obnovil ga je pa šele Ramzes II. Bodisi, da je hotel braniti deželo, kjer se je rodil, bodisi da je hotel biti blizu svoje vojske, ki se je bojevala v Aziji, si je zgradil Ramzes II. v Tanisu palačo, v

kateri je živel. Pisci tistega časa so občudovali to zgradbo. Od tistih dob je bil Tanis prestolnica in središče vojske in uprave. Tanis je odslej postal znamenit in slaven kakor Tebe in druga egiptska mesta. Nasledniki Ramzesa II. so še dolgo živeli v Tanisu. Pozneje je Tanis prenehal biti prestolnica, ostal pa je veliko mesto vse do Rimljanov.

Svet, ki je na njem stal Tanis, je kaj malo preiskan. Šele učenci egiptške komisije so pod konec XVIII. stoletja odkrili Tanis, ugotovili, da je res to mesto, in ga opisali.

Pozneje (leta 1883.) je neka angleška komisija začela mesto preiskovati, pa je kaj hitro ustavila delo. Odtlej pa vse do leta 1928. se ni nič storilo. Tedaj so se Francozi lotili tega dela. Delo pa je bilo nenavadno težavno, ker so ljudje in čas uničili sledove. Med razvalinami so našli nekaj granitnih kolosov in dva velika kipa Ramzesa II.; eden je bil iz peščenca in je predočeval slavnega faraona, drugi pa iz črnega granita. Na ruševine same so naleteli šele po dolgem naporu. Ko so preiskovali griče, ki jih je nekaj na tisti ravnici, so ugotovili, da je pod njimi zidovje, ki je oklepalo Tanis.

Med predmeti, ki so jih izkopali, je vse polno takšnih, ki so silno zanimivi po svoji umetniški vrednosti in redkosti. Tako so naleteli na stebri, ki ima obliko dlani in je ves popisan s hieroglifi. Blizu tega stebra so našli še pet stebrov istega tipa, toda njih podstavki in deli so bili tako vse križem razmetani, da jim je bilo težko določiti kraj, kjer so nekdanj stali. Razen tega so naleteli še na veliko število večjih in manjših predmetov, med njimi na šest kipov boginje Sekmete z glavo levinje iz črnega granita in na skupino iz peščenca, ki predočuje kralja Mereipta, naslednika Ramzesa II., z bogom Ptajem in neko boginjo.

Toda izmed vseh predmetov, ki so jih našli, sta najzanimivejša po svoji umetniški in zgodovinski vrednosti dva kipa, ki sta bila skoraj na istem kraju, kjer sta stala za časa kralja Ramzesa II.

Eden izmed teh dveh kipov je iz rožnatega granita in kaže Ramzesa II., kako sedi tik boginje Sekmete, ki ima glavo levinje. Ta kip so morali zelo častiti, ker so našli ob njegovem vznožju na stotine majhnih kipcev in drugih predmetov iz brona, kamna in sijajnega porcelana.

Mali oglasi

Razno

MARTIN SAFRAN. sobor, črkoslikar, pleskar in ličar. Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1190

KDOR ŽELI DOBRO IN ČISTO MLEKO po Din 2.— na dom dostavljeno, izve naslov v upravi lista. 1399

JOS. TICHY IN DRUG. Konce, elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27—56, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestenecv, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčni ceni. 519

PODPISANI IGNAC ŽOHAR. trgovec v Kamnici pri Mariboru izjavljam, da obžalujem in prekličem očitke, ki sem jih iznesel v svoji pritožbi na občni zbor Udruženja sadnih eksporterjev in sadnih trgovcev v Mariboru z dne 15. februarja 1933 na račun uprave tega odbora in se zahvaljujem članom odbora, da so odstopili od zasebne tožbe. Ignac Žohar. 1396

Prodaj

HISO s posestvom in 4 stanovanji prodam. Naslov v upravi »Večernika« 1311

PRODAM DAMSKO in moško kolo. Vprašati Studenci, Pohorska cesta 3. 1386

POSESTVO

pred Kamnico, četrt ure od kopalnice, velika hiša, 5 sob in dve kuhinji, veliko gospodarsko poslopje, 15 oralov z vsemi kulturali, stari vinotoč, na prodaj. Ponudbe pod »Kopalnice« na upravo »Večernika«. 1398

SREDNO POSTELJO.

lepo, čisto, za dorašlega otroka prodam. Naslov v upravi lista. 3000

Vinotoč Sturm Počehova

(pri opekarni) opozarja svoje cenjene goste, da je preskrbljeno za točno postrežbo za vsako udeležbo in ob vsakem vremenu! Za obilen obisk se priporočata lastnika.

Stanovanje

ODDAM S 1. MAJEM STANOVANJE.

2 sobi in kuhinja, ali sobo in kuhinjo. Primerno za drž. uslužbenca ali vpokojenca. Stritarjeva ulica 25. 1401

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO.

lepo, solučno in separirano z električno lučjo, takoj oddam. Stritarjeva ulica 5. I., za 250.— Din. 1397

Kupim

KUPIM RABLJEN PISALNI STROJ

pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravo lista pod »Stroj«. 2000

VELEZANIMIVI ROMAN

PROKLETSTVO LJUBEZNI

DOBITE TUDI V UPRAVI »JUTRA IN VEČERNIKA« MARIBOR, GOSPOSKA UL. 11 CENA ZA OBA DELA 35 DIN